

U S T A N O V A
PETRA PAVLA GLAVARJA

ŠTUDIJ V VELIKI BRITANJI

Avtorica: Ana Ješe

Žeje pri Komendi, september 2006

KAZALO

1. Kje začeti?.....	2
2. Razumevanje britanskega šolskega sistema!.....	4
3. Kako izbrati pravo univerzo in pravi program?.....	5
4. Šolnine.....	6
5. Nastanitev, cene, hrana, vsakdanje življenje.....	6
5.1. Nastanitev.....	6
5.2. Hrana.....	7
5.3. Prevoz.....	8
5.4. Običajen dan.....	8
6. Zdravstveno zavarovanje in viza.....	8
7. Varnost in kriminal.....	9
8. Vtisi ob obisku nekaterih univerz.....	9
8.1. University College London – UCL.....	9
8.2. London School of Economics – LSE.....	10
8.3. University of Cambridge.....	10
8.4. University of Oxford.....	10
8.5. University of Sunderland.....	11
9. Kako poteka študij v Veliki Britaniji?.....	11
9.1. Dodiplomski študij.....	11
9.2. Podiplomski študij.....	12
9.3. Odnos s profesorji.....	12
9.4. Predavanja.....	12
9.5. Ocenjevanje.....	13

1. Kje začeti?

Povedano na splošno, celoten postopek sestoji iz naslednjih faz (glej naslednja poglavja za podrobno razlago vsake od teh točk). Za vsako od točk navajam približen časovni okvir, kdaj naj bi se ta točka izvedla. Leto x pri tem pomeni tisto leto, ko nameravaš začeti s študijem v Veliki Britaniji (v septembru). Primer: če nameravaš začeti septembra 2007, je $x = 2007$ in $x-1 = 2006$.

1. Čimbolj natančno se pozanimaj o programih, ki jih ponujajo različne univerze (leto $x-2$)
2. Spremljaj razpise štipendij v Sloveniji, da zveš kakšne so zahteve in kdaj so roki za prijavo (druga polovica leta $x-2$)
3. Izberi neko določeno število šol (oddelkov), na katere se boš prijavil (pomlad $x-1$)
4. Prijavi se za teste (TOEFL, IELTS, Cambride Proficiency Exame-CPE ipd.). Roke in druge informacije dobiš pri British Council v Ljubljani: <http://www.britishcouncil.org/slovenia.htm> (zima $x-1$)
5. Opravi izpite iz točke 4 (pomlad $x-1$)
6. Pridobi spričevalo svojega dodiplomskega študija (jesen $x-1$)
7. Pridobi priporočilna pisma profesorjev (3 pisma v angleščini) (jesen $x-1$)
8. Napiši motivacijsko pismo v angleščini (jesen $x-1$)
9. Izpolni prijave, za vsako šolo posebej (jesen $x-1$)
10. Pošlji prijave (najkasneje sredina novembra $x-1$, sicer pa odvisno od roka prijav posameznih šol)
11. Nekateri univerze imajo še dodatne teste za kandidate ali intervjuje. Morda se boš moral odpraviti v Veliko Britanijo za nekaj dni (zima, pomlad leta x)
12. Počakaj na odgovore o sprejemu. Vmes upaj, upaj in še enkrat upaj! (odgovori pridejo februarja in marca leta x)
13. S šolami, ki so te sprejele, se pogajaj o morebitni finančni pomoči, če je to potrebno (februar, marec leta x)
14. Izmed šol, ki so te sprejele, se (po TEMELJITEM premisleku) odloči za eno, kamor boš dejansko šel (april leta x)
15. S pomočjo dokumentov, ki ti jih pošlje šola, kamor boš šel, zaprosi za štipendije v Sloveniji (maj-julij leta x)
16. Kupi letalsko karto (julij leta x)
17. Pojdi za 14 dni na morje (takega morja, kot je Sredozemsko, v Veliki Britaniji ne boš videl) (julij leta x)
18. Poslovi se od staršev, prijateljev (avgust leta x)
19. Off you go! (september leta x)

Preden začneš s podiplomskim študijem v Veliki Britaniji, moraš tudi končati svoj dodiplomski program. Ni problem, če si v času, ko se prijavljaš, v zadnjem letniku dodiplomskega študija oz. si absolvent. Važno je le, da diplomiraš pred odhodom v Veliko Britanijo. V Veliki Britaniji se večina ljudi prijavlja, ko so v zadnjem letniku

študija (in takrat še nimajo diplome; diplomirajo junija leta x; v Veliki Britaniji ne obstaja absolventski staž). Na ta način v juniju diplomirajo in jeseni že začnejo s podiplomskim študijem, ne da bi izgubili enega leta.

Vse te faze so nujno potrebne! Izpustitev katerekoli faze (tudi 15., 16. jaz ne bi izpustila) pomeni skoraj gotov neuspeh pri prijavi.

Seveda obstajajo ljudje, ki jih sprejmejo tudi brez prijavnega postopka, npr. če si že pri tej starosti splošno priznani mednarodni strokovnjak ("čudežni deček ali deklica"). Razen če nisi že objavil nekaj lastnih knjig (in so morale biti presneto DOBRE) in če tvoje ime ne zbudi takojšnje pozornosti, ta možnost ni realistična.

2. Razumevanje britanskega šolskega sistema!

Na začetku moraš vedeti v kaj se spuščaš. Čeprav je Velika Britanija v Evropski uniji, tako kot Slovenija, pa so izobraževalni sistemi zelo različni (in tudi Bolonjska reforma jih ne bo dosti zblížala, razen medsebojnega priznavanja študijskih programov). Britanski sistem je namreč del anglosaxonskega sistema in je zato bolj podoben ameriškemu kot evropskemu.

Naj najprej razjasnim nekaj osnovnih pojmov:

- High school = srednja šola,
- College = manjša enota univerze, vendar ima drugačen pomen kot v ZDA. V Veliki Britaniji so college-i pogostokrat združeni v univerzo, vendar ohranjajo svojo avtonomnost (npr. Univerza v Oxfordu).
- University = univerza (ki ima vse oddelke in ponavadi velik kampus)
- Under-graduate studies = dodiplomski študij
- Graduate studies = podiplomski študij, lahko je bodisi Ph.D. bodisi Masters
- Ph.D. = Philosophical degree = doktorat (ne nujno iz filozofije, kot bi morda sklepali iz imena), traja 3 leta
- M.Sc. = Masters of Science (pogovorno "Masters") = magisterij, traja 1 leto
- B.Sc. = Bachelor of Science = dodiplomska izobrazba, traja 3 leta
- Post-Doc = raziskovalna pozicija po opravljenem doktoratu; post-doc ni obvezen in ponavada traja 1-3 leta; po statusu in plači je nekje vmes med študentom in profesorjem; ljudje se za to odločajo, ker želijo izboljšati CV ali pa ker je v Veliki Britaniji pogosto razmeroma težko dobiti profesorsko službo takoj po končanem PhD-ju
- Faculty = profesorski zbor (in NE fakulteta)
- Department = oddelek na univerzi (npr. Department of European Studies), to približno pomeni tisto, kar v slovenščini pomeni fakulteta

- Campus = "univerzitetno mesto": britanske univerze so v dostih primerih zgrajene kot neko mesto v malem, ponavadi na podeželju blizu manjšega mesta, ki se je popolnoma podredilo univerzi (npr. Cambridge in Oxford). Vsi oddelki so tako zbrani na enem mestu in niso raztreseni po celem mestu (kot so npr. fakultete v Ljubljani ali Mariboru). Tipičen campus poleg akademskih stavb vsebuje še študentske domove, športne objekte, bankomate, pošto, policijsko postajo, restavracije, mini zdravstveni dom, ipd.
- Alumnus = bivši študent določene univerze (izgovori: [a'lamnas]), pri tem se prvi in zadnji a izgovori kot nedoločeni člen 'a'; množina je alumni)
- Fellow = neke vrste redni profesor
- CV = Curriculum Vitae = Resume = življenjepis (napisan v anglosaksonskem stilu)
- Admission = sprejemni postopek na univerzo (torej celotni postopek, v katerem univerza ugotovi, ali si primeren za študij na nekem njenem določenem oddelku)
- Prospective student = potencialni bodoči študent določene univerze. Dokler te univerza ne sprejme in dokler se ti ne odločiš, da tja dejansko greš, si 'prospective student'. Ko na določeni univerzi začneš študirati, postaneš 'current student'. Ko s študijem zaključiš, postaneš 'alumnus'.
- Transcript = spričevalo (torej dokument, ki vsebuje seznam vseh opravljenih izpitov na določenem študiju, skupaj z doseženimi ocenami)
- Tuition = šolnina
- TA = Teaching Assistant = asistent
- RA = Research Assistant = študent, ki pomaga določenemu profesorju pri njegovih raziskavah

Naj opozorim, da besede post-graduate studies (v pomenu podiplomski študij) večinoma ne uporabljajo in te tudi pogosto ne bodo razumeli, če jo boš uporabljal. Pravilen izraz je graduate studies.

3. Kako izbrati pravo univerzo in pravi program?

Prav gotovo veš, kaj te zanima in kaj si želiš študirati. Na internetu najdeš spletne strani univerz, na katerih so do podrobnosti opisani študijski programi. Natančno preštudiraj programe, ki se ti zdijo zanimivi. Naredi izbor predvsem glede na privlačnost študija. Prijavi se na vsaj 6-8 programov na različnih univerzah, da si povečaš možnosti, da te bodo izbrali. Bolje je, da na koncu ti izbiraš univerzo kot da ostaneš brez možnosti za vpis. Zelo koristno je, če se pogovoriš s profesorji iz tvojega dodiplomskega programa (v Sloveniji). Dosti jih ima poznanstva na tujih univerzah in ti lahko pomagajo. Druga možnost je tudi British Council v Ljubljani, kjer ti lahko svetujejo in dajo kontakte slovenskih študentov, ki so študirali v Veliki Britaniji. Vsekakor so ti študentje pravi vir informacij, predvsem za zelo praktične nasvete.

4. Šolnine

Šolnine v Veliki Britaniji so bile do nedavnega nižje za Britance in vsaj še enkrat ali dvakrat višje za tujce. Še vedno velja enako pravilo z izjemo evropskih državljanov, ki so obravnavani enako kot britanski državljani in zato plačajo nižjo šolnino. Od kar je Slovenija v EU, smo tudi mi deležni enakih ugodnosti.

Dodiplomski študij

Študenti na dodiplomskem študiju morajo plačati polno šolnino, ki za eno leto znaša okoli 3.000 funtov. Višina je odvisna od kvalitete in ugleda univerze. Šolnine so oproščeni le prejemniki štipendij (nadarjeni). Na najuglednejših univerzah tako študirajo najbolj sposobni študenti in najbolj bogati študenti (približno v enakem razmerju). Poleg šolnine mora študent seveda plačati se stroške bivanja, hrane, letalskih kart.

Ti stroški so za običajnega Slovenca astronomski, zato so edina možnost štipendije.

Podiplomski študij

Za podiplomski študij je načeloma tudi treba plačati šolnino, ki ravno tako znaša okoli 3.000 funtov za Britance in Evropejce. Vendar ima velika večina podiplomskih študentov štipendijo, bodisi britansko bodisi iz lastne države. Splošno pravilo je, da je štipendijo lažje dobiti za Ph.D. program kot za M.Sc., saj Ph.D. študenti ostanejo na šoli več časa in več prispevajo k raziskavam na šoli.

Finance so izredno pomembne, saj je Velika Britanija zelo draga država. Veliko socialnih ugodnosti, ki jih v Sloveniji jemljemo kot samo po sebi umevne, v Veliki Britaniji ne obstaja, oziroma so na voljo v bistveno manjšem merilu (npr. finančna podpora za brezposelne, štipendije za socialno ogrožene, poceni bivanje v študentskem domu, boni za prehrano, obstoj kvalitetnih mladinskih domov za mlade popotnike s plitkim žepom, dolg porodniški dopust - vsega tega v Veliki Britaniji ni, oziroma obstaja v zmanjšanem obsegu). Zato, preden se odločiš dokočno za nek program, dobro preveri, če boš imel dovolj denarja. Čimbolj se pozanimaj pri sedanjih študentih, kakšen standard si lahko privoščijo in koliko vse skupaj stane. Mnogi študenti tega ne storijo (ali pa ne morejo) in gredo v Veliko Britanijo na slepo, potem pa se zgodi, da se komaj prebijajo iz meseca v mesec s prenizko štipendijo.

5. Nastanitev, cene, hrana, vsakdanje življenje

5.1. Nastanitev

Ob vpisu na univerzo vedno dobiš prijavnico za študentski dom. Večina mednarodnih študentov je ponavadi sprejeta v domove, v nasprotnem primeru pa si moraš poiskati nastanitev v zasebnih sobah, kar je lahko zelo mučno.

Študentski domovi so bolj ali manj urejeni in čisti. Podiplomski študentje stanujejo ločeno od dodiplomskih. V Londonu so študentski domovi kar se da blizu univerze, čeprav je to včasih nemogoče. Cena sobe se giblje med 65 in 90 funti na teden, stroški vključeni. (1 funt = cca. 350 SIT, oz. 1,5 eura – prevri aktualen menjalniški tečaj)

Pozor! V Veliki Britaniji se najem sobe vedno računa na teden. To pomeni da ne smeš ceno pomnožiti s 4, da dobiš mesečno ceno, saj je mesec vedno malo daljši od štirih tednov. Enačba: 6 mesecev x 4 tedni = 24 tednov – NAPAKA!, 6 mesecev = 26 tednov! Se pravi plačaš dva tedna več.

Sama sem iskala privatno sobo in vsaj v Londonu je to prava muka, predvsem če nimaš dovolj finančnih sredstev. Obstaja polno agencij, ki ponujajo sobe, pa tudi na UCL imajo svoj servis, ki ti da kontakte ljudi, ki oddajajo sobe. Zelo priporočljivo je, da začneš sobo iskat konec avgusta, začetek septembra, ker je kasneje že vse oddano. Je pa res, da je trg tako veli, da se študentje kar naprej selijo, tako da se sobe sprostijo tudi v študentskih domovih. Cene v Londonu so različne. Mesto je razdeljeno po conah (cona 1 je center). V višji coni iščeš sobo, cenejša bo, boš pa zato odšteli več denarja za prevoz. V coni 1 se lahko dobi dokaj urejeno sobo že za 110 funtov + stroški na teden, vendar so ponavadi cene okoli 120 funtov. V drugi in tretji coni so cene nekoliko nižje, med 80 in 100 funti plus stroški. Iz mojih izkušenj pa lahko povem, da je soba za 80 funtov v drugi ceni neprimerna za življenje: umazana tako, da se je ne da očistiti, stanovanje je vlažno in ni vzdrževano. Po resnici povedano, česa takega še v življenju nisem videla. Imela sem srečo saj sem tisti čas, ko sem iskala sobo, živela pri slovenski družini (Tudi to je priporočljivo: poišči Slovence in sigurno ti bodo pomagali! Poveži se s slovensko ambasado, osebje je zelo prijazno). Ko so se začela predavanja, pa sem spoznala sošolce in kar nekaj jih je priskočilo na pomoč s koristnimi informacijami in kontakti. Na koncu sem dobila sobo v stanovanju sošolke.

5.2. Hrana

Cene na splošno so seveda višje kot v Sloveniji, pa tudi v primerjavi z ostalo Evropo. Funt je zaenkrat zelo močna valuta in to se pozna. Vendar v trgovini lahko kupiš hrano za samo malo višjo ceno kot v Sloveniji. Se pa najdejo proizvodi, ki so precej cenejši kot pri nas, predvsem kakšna eksotična hrana. Morska hrana je poceni in zelo kvalitetna, saj ima London največjo ribjo tržnico v Evropi. Najde se tudi poceni avokado, mango itd. Če si kuhaš doma, se da shajati. Cene v restavracijah pa so seveda višje. Ena pizza stane od 7 do 10 funtov. Se pa splača jesti v azijskih restavracijah, tako imenovani Noodle bar, kjer dobiš ogromno porcijo azijskih »nudlov« z zelenjavo in piščancem za 5 funtov. V študentskih menzah pa dobiš celo kosilo za 3 funte. Hrana ni slaba in je mednarodno obarvana. Seveda pa ne moreš

zbežati krompirju in fižolu. Kava v kafeteriji stane 1,50 funta, v študentki kafeteriji 1 funt.

5.3. Prevoz

Prevoz v Londonu je drag, vendar učinkovit. Najboljše prevozno sredstvo je podzemna železnica (tube). Kot študent si upravičen do študentske Oyster kartice, ki jo dobiš, ko pošlješ izpolnjen formular in plačaš na pošti 5 funtov (vse to ti razložijo ob vpisu na univerzo). Oyster kartica je magnetna kartica na katero naložiš denar za vožnje, ali pa kupiš eno izmed možnih tedenskih ali mesečnih abonmajev. Najbolj se splača tedenski, saj je zelo pomembno, če te kakšen teden ni (npr. greš domov) in lahko privarčuješ 15 funtov. Vozovnice pa se tudi razlikujejo v ceni glede na cone, ki jih kupiš. Če živiš v tretji coni, moraš kupiti cono 1, 2 in 3. Oyster kartica pa na srečo velja na vseh avtobusih, ne glede na cono.

V Cambridgu in Oxfordu ne potrebuješ javnega prevoza, saj lahko center mesta obvladaš peš.

5.4. Običajen dan

Vsakanje življenje na kampusu poteka približno takole. Vsak dan imaš predavanja, razpršena čez cel dan, vmes si v knjižnici in bereš, greš med odmori s sošolci na kavo ali čaj, ter kaj pojesti. Ko se začnejo skupinski projekti pri urah, se dobivaš s sošolci, ki so s tabo v skupini in pripravljajo projekt. Organizirani so tudi študentski večeri v okoliških pubih. Pubi pa se ob 11h že zaprejo in kasneje so odprti samo še klubi, ki pa imajo vstopnino, ta pa ni nizka (5-15 funtov). Zato se študenti družijo v svojih stanovanjih in v študentskih domovih. Za vikende se študira, če pa je kaj časa, gredo predvsem mednarodni študenti na izlet v bližnja mesta. Sam London ponuja zelo veliko in če se dobro organiziraš, lahko poleg študija zaužiješ še drugo dogajanje: mjuzikli, gledališke predstave, svetovno znane galerije in muzeji (National Gallery, Tate Modern – moja najljubša, British museum, itd.), tržnice (Brike Lane, Notting hill, Camden). Vstopnine so lahko precej visoke, vendar če se pozanimaš, lahko kupiš last-minute vstopnice za predstavo ali pa greš na razstavo ob določenih dnevih, ko je vstop brezplačen.

6. Zdravstveno zavarovanje in viza

Odkar smo v Evropski uniji (lahko na določenih področjih veliko privarčujemo!), imamo v vseh državah članicah pravico do osnovnega zdravstvenega zavarovanja. Vendar si moraš pred odhodom v tujino urediti-podaljšati zdravstveno zavarovanje v Sloveniji na kateri koli enoti ZZS ter vložiti prošnjo za izdajo kartice evropskega zdravstvenega zavarovanja – listina za tujino za eno leto (lahko osebno ali preko

spletne strani <http://www.zzzs.si/>, pojdi na Naročanje listin za tujino). Ta je enotna in veljavna v vseh članicah EU. Sicer pa ima vsaka univerza svoj zdravstveni dom in takoj ob vpisu na univerzo se moraš prijaviti tudi v zdravstvenem domu. Zdravstvena oskrba pa je brezplačna oz. plačilo le-te je vključeno že v šolnino.

Vize Slovenci ne potrebujemo, tudi za daljše bivanje ne, ker smo v EU. Lahko tudi delamo brez delovne vize, ker Velika Britanija ni uvedla prehodnega obdobja za nove članice EU. Skratka, rešeni smo birokracije!

7. Varnost in kriminal

Velika Britanija je razmeroma varna država. Predvsem na univerzah na podeželju ni bojazni za kakšen velik kriminal. Jaz sem študirala v Londonu in verjetno je to najnevarnejše mesto v celi državi, pa moram priznati, da sem se počutila varno in nisem imela nobenih slabih izkušenj. Tudi uporaba javnega prevoza je varna. Podzemna železnica (tube) vozi do 1h ponoči, avtobusi pa celo noč. London je živahno mesto in je vedno dosti ljudi na ulicah, tako da ni veliko nevarnosti. Seveda pa se je potrebno izogibati predelov, ki slovijo po kriminalu (v Londonu so ti predeli predvsem v južnem in vzhodnem Londonu).

8. Vtisi ob obisku nekaterih univerz

8.1. University College London – UCL

UCL je največja univerza v Londonu in ena izmed največjih v Veliki Britaniji. Po nekaterih klasifikacijah je tudi tretja najboljša v Evropi, takoj za Oxfordom in Cambridgeom. Njena posebnost je ta, da pokriva vsa področja študija (naravoslovne in družboslovne znanosti) na dodiplomskem in podiplomskem nivoju. Posebej ponosni so na bolj »eksotične« študije, npr. SOAS – School of Oriental and African Studies, SSEES – School of Slavonic and Eastern European Studies (na tej fakulteti sem študirala jaz in ima sloves, bolj v šali kot zares, kot nekdanja šola za britanske vohune, ki so se urili za naloge v nekdanji Sovjetski zvezi). UCL nima kampusa v klasičnem pomenu besede. Vse zgradbe univerze so sicer bolj ali manj v neposredni bližini, vendar se univerza nahaja v centru Londona in ima zato dostikrat prostorno stisko pri širitvi ter se prepleta tudi z ostalo infrastrukturo mesta. UCL se nahaja severovzhodno od Oxford Street. Glavna ulica je Gower street, vzporedno z večjo ulico Tottenham Court Road – s postajami podzemne železnice, kjer se nahaja sedež univerze z nekaterimi oddelki ter stanovanji za študente. Cel kampus zaobsega kar nekaj vzporednih ulic z Gower street. V vsem tem delu se nahajajo knjigarne, kafeterije s študentskimi cenami, Bloomsbury center, ki ima menzo (hrana sploh ni slaba), fitness center, papirnico (kjer se prodajajo zvezki, svinčniki, pa tudi bele halje

in zaščitna očala za tiste, ki študirajo kemijo inp.); zdravstveni dom in seveda predavalnice.

8.2. *London School of Economics – LSE*

LSE je prav gotovo v samem svetovnem vrhu za študij ekonomije in političnih znanosti. Ni univerza, ampak šola s dodiplomskimi in podiplomskimi programi ekonomije in politologije. Najaha se v centru Londona ob Aldwych ulici in je precej manjša od UCL. Na LSE sem hodila zaradi seminarjev, ki so jih organizirali preko celega leta in so bila odprta za javnost. Na seminarjih so predavali predvsem uspešni politiki in ekonomisti iz celega sveta. Ker so mene zanimali bolj mednarodni odnosi s povdankom na Vzhodni Evropi, sem tako uspela poslušati: priznana ameriško profesorico iz Harvarda, ki je specialistka za Balkan, Sabrina Ramet, ruskega oligarha v izgnanstvu Borisa Berezovskega, nekdanjega evropskega komisarja Giscard d'Estaing, nekdanjega visokega predstavnika v BIH Lord Paddy Ashdown, sedanjega evropskega komisarja za širitev Olli Rehn itd.

8.3. *University of Cambridge*

Cambridge sestavlja nepremagljivo dvojico najboljših univerz v Evropi skupaj z Oxfordom, ki lahko konkurirata tudi ameriškim najboljšim univerzam. Obe univerzi pokrivata širok spekter znanosti – lahko bi se reklo, da vse. Vendar je Cambridge bolj priznan za družboslovne znanosti, pravo, jezikoslovje in ekonomijo. Cambridge je tudi ena izmed najstarejših univerz na svetu, prav gotovo pa v anglosaksonskem svetu. Cambridge je sicer malo mesto, kateremu pa dajejo občutek veličine in pridih starodavnosti velike univerzitetne zgradbe iz 10., 11. in 12. stoletja. Ker je mesto veliko manjše kot London je vse na kupu in imaš občutek kot da je vse podrejeno univerzi in študentom. Življenje v Cambridgu je manj kaotično in zato morda bolj primerno za študij. Imela sem tudi možnost videti študentske domove, ki se nahajajo v starih viktorijanski zgradbah in so lepo urejeni. Cambridge je oddaljen od Londona z vlakom približno 2 uri.

8.4. *University of Oxford*

Oxford je prav tako ena boljših univerz na svetu in je nasprotno od Cambridga bolj znan po naravoslovnih in tehničnih znanostih. Pa da ne bo nesporazuma, obe univerzi izstopata na vseh področjih, zato je na primer študij kemije na Cambridgu ali pa študij ekonomije na Oxfordu še vedno v samem svetovnem vrhu. Podobno kot Cambridge, je tudi Oxford majhno mesto, vendar z nekoliko več industrije – posledica uspeha tehničnih znanosti in povezava izobraževalnega sistema z gospodarstvom. Vendar to ne pomeni, da je mesto umazano. Nasprotno, kot tudi druga univerzitetna mesta, je zelo urejeno in čisto. Tudi Oxford se lahko pohvali s čudovitimi zgradbami in parki.

Sta pa zaradi študentov Cambridge in Oxford na splošno dražja od Londona. Obe univerzi imata vsako leto več kot četrtno vpisanih mednarodnih študentov preko 130 nacionalnosti. Vožnja z vlakom iz London do Oxforda traja približno 1 uro z avtobusom pa gre hitreje.

8.5. University of Sunderland

Sunderland je majhno mesto čisto na severovzhodu Anglije na meji s Škotsko, ob morju v bližini malo večjega mesta Newcastlea. Ker je moja prijateljica študirala v Sunderlandu magisterij iz turizma, sem jo šla obiskati. Sunderland kot mesto je zelo mirno in ne preveč urejeno. V primerjavi z Oxfordom in Cambridgeom se vidi, da ima univerza precej manj denarja in je tudi manj uspešna. Vendar če jo primerjamo s slovenskimi univerzami, ima boljše organizirano infrastrukturo (predavalnice, knjižnice itd.). Navkljub temu, je v Sunderlandu precej mednarodnih študentov. Prednost Sunderlanda pa je v tem, da so šolnine občutno nižje kot na bolj znanih in priznanih univerzah, mesto kot tako ima nižje cene hrane, pijače, javnega prevoza, najemnin itd. Pa tudi veliko lažje je dobiti sobo v študentskem domu, saj imajo dobro infrastrukturo študentskih domov, ki so lepo urejeni in nimajo stiske s prostorom, tako kot npr. v Londonu. Moja prijateljica je bila s študijskim programom zadovoljna, pa tudi spoznala je veliko zanimivih ljudi in izboljšala angleščino.

9. Kako poteka študij v Veliki Britaniji?

Šolsko leto je sestavljeno iz treh semestrov (terms): jesenski (autumn term) od začetka oktobra do božičnih praznikov, zimski (winter term) po novem letu pa do konca marca in pomladni (spring term) od sredine aprila do sredine junija. Vmes so božične in novoletne počitnice ter spomladanske počitnice. Jesenski in zimski semester imata en bralni teden (reading week), ko ni predavanj in lahko nadoknadiš z branjem predpisane literature ter pisanjem esejev. Univerze imajo kreditni sistem, ki ni enak evropskemu kreditnemu sistemu, se pa že uvajajo ukrepi za kompatibilnost kreditov. En predmet (course) lahko traja en semester (half unit course) ali dva semestra (full unit course). Tretji – spomladanski semester je namenjen pripravi na izpite, ki so maja in junija oz. pisanju esejev.

9.1. Dodiplomski študij

Traja 3 leta in ne 4 + absolventski staž tako kot pri nas (bomo videli, kako bo po reformah v Sloveniji). Skoraj noben študent ne ponavlja letnika, saj je potrebno plačati kar precej in je zato ponavljanje izguba časa in denarja. Dodiplomski študij je namenjen bolj splošni izobrazbi in morda malo bolj površni obdelavi tem – vsaj v primerjavi s slovenskim sistemom. Vsekakor pa študij temelji na bolj praktičnem delu kot na sami teoriji.

9.2. Podiplomski študij

Magisterij traja eno leto in doktorski študij 3 do 4 leta. Zanimivo je, da je obratno kot pri nas, dodiplomski študij krajši in se doktorski študij podaljša, saj se šele takrat študent do dobra poglobi v študijsko snov, ki ga zanima. Magisterij je namenjen temu, da usmeriš znanje na eno področje, vendar ga ne poglobiš, za to je namenjen doktorat.

9.3. Odnos s profesorji

Moje izkušnje (mislim, da se lahko posplošijo bolj ali manj na celo Veliko Britanijo) so izredno pozitivne. Za razliko s Slovenijo so profesorji v Veliki Britaniji veliko bližje študentu. Čeprav je bilo nekaj podobnih profesorjev tudi v Sloveniji, so bili le-ti bolj izjema kot pravilo, pa tudi njihov način dela je izhajal iz njihovih izkušenj, ki so si jih nabrali pri študiju v tujini (predvsem ZDA). Na moji šoli (SSEES) so bili vglavnem britanski profesorji ter profesorji iz regije (Vzhodna Evropa in Balkan). Razlika med njimi je bila očitna. Profesorji iz regije so se držali strogega kontinentalnega načina, medtem ko so bili Britanci veliko bolj sproščeni. Vse smo klicali po osebnem imenu in brez »gospod profesor«. Vedno so nam bili na voljo za kakršno koli vprašanje in po opravljenem izpitu so šli tudi z nami na pivo ali večerjo. Res je, da so skupine študentov veliko manjše in se je zato lahko profesor poglobil v vsakega študenta, videl, kaj točno ga zanima in ga pri tem spodbujal z dodatnim gradivom.

9.4. Predavanja

Poučevanje je na dodiplomskem študiju sestavljeno iz predavanj (v klasičnem smislu) in seminarjev (tutorials), ko se morajo študenti pripraviti na uro, tako da preberejo predpisano literaturo in nato pri uri vsi sodelujejo, se pogovarjajo o predpisani temi, kritizirajo in diskutirajo. Na naravoslovnih študijah pa imajo vaje v laboratorijih – tako kot pri nas.

Na podiplomskem študiju imajo študenje veliko več samostojnosti in so pravzaprav vsa predavanja »tutorials«. Za vsako uro je potrebno prebrati članke, se pripraviti, en študent naredi kratko predstavitev člankov in nato se diskutira in kritizira. Kritično mišljenje je sprejeto pozitivno in ne negativno in se pravzaprav zelo spodbuja pri študentih.

Oddelki pa nudijo svojim študentom tudi ob šolske dejavnosti. Na primer na SSEES-u smo imeli dvakrat na teden goste strokovnjake, ki so nam predavali o različnih temah iz Vzhodne Evrope (podobno kot na LSE). Študent ima tudi možnost sodelovati aktivno v življenju na kampusu. Jaz sem recimo sodelovala kot prostovoljka pri organizaciji mednarodne konference podiplomskih študentov, ki jo je organiziral SSEES. Take izkušnje so zelo zanimive in tudi zabavne, pa še nove ljudi spoznaš.

9.5. Ocenjevanje

Britanski sistem je precej drugačen od našega. Ocenjujejo namreč s procenti. V naravoslovju je najvišja možna ocena 100%, saj recimo pri matematiki je lahko nek izračun samo pravilen ali napačen.

V družboslovju pa se ocenjevanje zakomplicira. Ocenjuje se sodelovanje pri uri, predstavitev članka, napisana kritika knjige in napisan esej (različne dolžine 10 do 20 strani odvisno od kreditov predmeta). Razen pri predmetih kjer je potrebno tudi ustno izražanje (npr. tuj jezik), so izpiti pisni. Dostikrat je izpit deljen na pisni izpit, kjer je potrebno odogovarjati na vprašanja in na esej, ki ga študent napiše doma. Pisni izpiti imajo na voljo več vprašanj iz vsake teme, ki je bila obdelana pri uri, nato pa si študent izbere samo npr. 3 vprašanja na katera bo pisno odgovoril. Za naše dojemanje preverjanja znanja se nam zdi to otročje lahko, je pa res, da s tem profesor išče znanje in ne neznanja.

Za uspešno opravljen predmet moraš imeti vsaj 45%, med 50% in 60% je dobro in med 60% in 70% je prav dobro. Vse kar je nad 70% je odlično. Redkokdaj dobi študent 80%, v tem primeru je recimo esej, ki je ocenjen z 80% primeren za objavo v znanstveni reviji. 100% se v družboslovju ne oceni nikoli.